

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

616. An Capitulum ad libitum revocare possit Vicarium à se constitutum
sine prædestinatione temporis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

Quaestio 616. An Capitulum ad libitum revocare possit Vicarium à se constitutum sine prædefinitione temporis?

Resp. Ad hoc convenire Auctores, dum tempore deputationis Vicarii de hac libera facultate revocationis ad nutum Capituli a. Quam & pactum fuit inter Capitulum & Vicarium (siquidem id fieri possit) posse eum revocari toties quoties; cum tunc contra deputatum Vicarium ob stare videatur conventionis, cui ipse consensit, exceptio, tenet apud Dian. *part. 8. tract. 4. resolut. 63. Solorzan. de jure Indiarum to. 2. lib. 3. cap. 13. num. 55. pro quo citat Garc. in addit. ad part. 5. cap. 7. num. 22.* Verum præsciudendo à tali conventionem affirmativam, nempe quemadmodum de Vicario Episcopi tenent passim Auctores, posse simpliciter ad libitum & nutum Capituli revocari Vicarium Capitularem, tenent D. Antonin. *in sum. 3. part. tit. 19. cap. 10. §. 2. in fine.* apud Pax-Jord. *loc. cit. num. 12. Garc. part. 5. cap. 7. num. 23.* citans pro hoc S. Congregationis declarationem, quæ sic habet: Capitulum potest ad libitum amovere Vicarium aliàs per ipsum electum, seu confirmatum, dummodo intra dies octo alium constituat. Marcella *in nor. ad Tridentin. lib. 4. tit. 3. cap. 3. Farinac. part. 4. decis. 202. & mordicus Meroll. tom. 3. d. 7. dub. 27. num. 266.* apud Dianam *loc. cit.* Jo. And. *in cap. penult. de offic. Vicar. in 6. num. 15.* apud Pirh. & Fagnan. *ll. paulo post citand.* ubi is indicat, posse Vicarium, etiam datum ad certum tempus, illo necdum elapso, revocari. Item eandem affirmativam, etiam ubi fuisset interpositum juramentum de non revocando, tenent Sbroz. *lib. 3. quest. 32. num. 7.* citatis Pavin. *de potest. Capit. sede vac. part. 2. quest. 10. num. 1.* & aliis. Zerol. *pr. Episc. part. 1. v. Vicarius. §. 21.* expressè addens: *etiam sine causa.* & citans pro hoc D. Antonin. ubi antè. Selv. Rebuff. &c. Azor *instit. mor. part. 2. lib. 3. cap. 37. quest. 18.* ubi expressè: Potest Capitulum Vicarium à se constitutum ad nutum revocare. Quòd si aliquem creaverit, cui jurejurando promisit, se nunquam revocaturum, & dein revocaverit, rata & firma erit revocatio, sed Canonici erunt perjuri. Unde ejusmodi Vicarii solent cum Capitulo pacisci eà conditione, ut nunquam ab officio removeantur, poenis constitutis & jurando confirmatis. Fundamenta hujus sententiæ affirmativæ ex Meroll, proponit Diana *loc. cit.* nimirum, quòd stando in jure antiquo ante Tridentinum poterat Capitulum revocare Vicarium à se electum; quia Capitulum succedit in tota jurisdictione ordinaria Episcopi, exceptis casibus in jure expressis. Episcopus verò revocare potest ad libitum Vicarium à se constitutum, & is semper censetur constitutus ad beneplacitum, licet in commissione Vicariatus id non exprimat. Unde & jurisdictione hujus Vicarii Episcopalis exspirat morte vel amotione constituentis ab officio, etsi delegata non sit, sed

ordinaria. Jam verò si Capitulum hoc potuerit jure antiquo, possit idem adhuc post Tridentinum, utpote quod nihil circa hoc determinavit; adeoque hic casus tanquam omisus remanet in dispositione juris antiqui. Ità ferè Meroll, qui etiam hinc infert, Capitulum non teneri ad aliquod interesse restituendum, si Vicarium absque justa causa removeat; eò quòd obligatio restitutionis oriatur ex violatione Justitiæ commutativa; in tali autem casu nulla justitia commutativa violetur. Hac ratione commotus Diana subjungit: ut verum fatear, huic sententiæ ego adhererem; sed Purpuratorum Patrum oracula vereor. Ac dein expressè subjicit: ego tamen magis sententiæ negativæ adhæreo.

2. Negativam itaque sententiam, siue non posse sine justa causa revocari Vicarium Capitularem à Capitulo, præter Dianam tenent Themudo *in decis. Archiepisc. Olyssipon. tom. 1. decis. 2. per tot.* Barbol. *jur. eccles. lib. 1. cap. 32. num. 47.* citans pro ea Riccium *in collect. decis. part. 5. collect. 1062. in fine.* Raguc. *de voce can. in Capit. quest. 37. num. 4.* & seipsum *in pastoral. part. 3. alleg. 54. num. 171.* ubi etiam ex Sell. *in select. cap. 19. num. 43.* addit, hoc verum esse, etiam si in nominatione Vicarii dictum fuisset, quòd possit revocari, quoties Capitulo visum fuisset. Item tenent hanc sententiam negativam Pirh. *ad tit. de off. Vicar. num. 79.* Fagnol. *in cap. bis que. de major. & obed. num. 70.* Pignat. *to. 1. conf. 23. num. 10.* & tom. 9. *consult. 159. num. 2. & seq.* Pax-Jord. *loc. cit.* Ventrigl. *loc. cit. §. 2. num. 23.* citans Vulpe. *in pr. cap. 44. num. 14.* testanturque postremi quinque unà cum Barbosa sic expressè rescripsisse S. Congregat. præpos. negot. Episc. & Regular. *de anno 1631.* & antea sapius, nimirum ut Barbol. *1. Septemb. 1603. Capitulo Neapol. 22. ejusdem mensis & anni Nuncio Neapol. & 26. Octob. 1603. Capitulo Aretino:* nimirum non posse amoveri dictum Vicarium à Capitulo, nisi ex causa, & quidem prius approbanda ab hac ipsa Congregatione. Qualia rescripta plura ejusdem Congregationis ad fufum recitata idiomate Italico vide apud Pignat. *loc. ult. cit.* Sed neque huic sententiæ deest ratio, nimirum, quòd licet jurisdictione Vicarii Capitularis non oriatur à lege, vel canone, prout docuit Ugolin. *relatus à Suarez tom. 5. de censur. d. 7. §. 3. nu. 1.* & insinuat Sanchez *de Matrim. to. 1. l. 3. d. 29. nu. 4.* sed ab ipso Capitulo, electio tamen illius fiat in executionem & implementum præcepti Trident. in collegio autem ecclesiastico, ut inquit Marc. Ant. Genuef. *in pr. Archiepisc. Neapolit. cap. 84. seu 85. num. 4.* quando tenetur aliquem eligere, improbatum à jure mutatio, & variatio sine causa. Et sic, ut inquit Pignat. *loc. cit.* de jure nullus officialis per electionem canonicam constitutus amoveri potest sine causa ad nutum; quia non subest amplius electoribus quoad exercitium jurisdictionis, etiam si esset Superior Regularis, juxta c. 2. *de statu Regul.* Addit & aliam rationem Quarant. apud Solorzan. & Pirh. & eandem adducit Pignat. *loc. cit.* nimirum quòd si Canonici pro libitu voluntatis suæ possent auferre Vica-

Vicario commissionem ei factam, sequeretur absurdum, scilicet quod ipse Vicarius segre se haberet in administranda iustitia in Canonicos particulares, vel dependentes ab iis.

3. Porro videtur hæc sententia negativa à fortiore procedere de Vicario Capituli, deputato à Metropolitanò in casu negligentia Capituli, nempe quod is multò minùs removeri possit ad libitum à Capitulo, utpote à quo jurisdictionis exercitium non accepit; quàmvis eundem amoveri posse à Metropolitanò pro ipsius Metropol. can. libitù, tradat Barbosa *loc. cit. num. 48.* sic resolutum restans à S. Congregatione Concilii in *Limana. 29. Septemb. 1625.* Idem cum Barbosa tenet Solorzan. *loc. cit. cap. 13. num. 65.* & Ventrigl. *loc. cit. num. 24.* qui etiam addit, in tali revocatione opus non esse requirere consensum S. Congregationis præpos. negot. Episcop. & Regul. eò quod declaratio ejusdem S. Congregationis, de qua paulò antè, decernens requirendum esse dictum consensum, loquatur tantùm de amotione faciendâ per Capitulum de Vicario electo ab ipso Capitulo.

Quæstio 617. Quenam sint justæ causæ revocandi, seu amovendi Vicarium?

R Esp. Esse sequentes Primò, quando Vicarius admodum negligens est in suo officio. Pax-Jord. *loc. cit. num. 14.* citans Boer. *decif. 153. nu. 29.* Menoch. Quar. argumento *L. finalis ff. ubi pupil. educ. L. si quos. c. de off. præf. & prator.* Secundò, si prævaricaretur in officio illud malè gerendo, iustitiam vendendo, &c. Pax Jordan. *loc. cit.* citans Bellug. in *spec. rub. 26. de priv. off. princ. in 6.* Menoch. &c. Tertio; quando appareret insufficientis in exercitio tanti muneris. Pax-Jord. *loc. cit.* citans *c. quamvis trisfe. 7. quæst. 1.* Boer. *decif. 149. num. 19.* &c. Plures istiusmodi causas magis in specie enumerat Pignat. *rom. 1. conf. 23. num. 10.* singulari quæ firmat *decif. Congreg. præpos. negot. Epif. & Regul. censentis*, eas tales esse, ob quas à Capitulo justè amoveri possit ejus Vicariustantumquam indignus, v. g. si patiatur aliquid fieri contra libertatem ecclesiasticam, in *Materana 16. Julij 1601.* si non resideat; si sit debitor Capituli; si acciperet pecuniam pro dimissoriis; si patiatur exceptiones; vel odio habeatur à populo, in una Tridentina 7. Junij 1622. in *Tranens. 17. Maii 1604.* in *Neapol. 26. Jan. 1604.* Porro stante justâ causâ licita erit mutatio, quàmvis Capitulum jurasset non mutare; neque propterea perjurii, aut alicujus pœna reum censèbitur. Pax-Jordan. *loc. cit. nu. 15.* citans Pavin. *part. 2. qu. 10. nu. 7.* D. Anton. in *sum. part. 3. tit. 19. cap. 10. §. 2.* Sbroz. *lib. 3. qu. 32. nu. 9.* ubi tamen is loquitur de Vicario Episcopi.

* *

Quæstio 618. An, & qualiter per constitutionem secundi Vicarii censeatur revocatus prior Vicarius?

R Esp. Ubi Capitulum deputare, & simul habere potest plures æquè principales, & in solidum Vicarios, per electionem secundi non videtur revocatus prior, nisi id exprimat in constitutione secundi. Si verò non potest habere nisi unum, de amotione prioris per constitutionem secundi pari modo loquendum videtur hoc in puncto de Vicario Capitulari, ac de Vicario Episcopi, de quo vide Sbroz. *lib. 3. quæst. 33.* & dicta à nobis supra.

Quæstio 619. Num Vicarius Capitularis ante adventum novi Episcopi teneatur reddere rationes Capitulo eas exigente?

R Esp. Affirmative. Pax-Jord. *loc. cit. num. 40.* & 43. Ventrigl. *cit. §. 2. nu. 57.* ubi: Capitulum sede vacante, etiam non expectato Episcopo, potest rationem exigere à Vicario Capitulari, & aliis officialibus, eosque pro modo culpæ punire, juxta expressam S. Congregationis declarationem, quam recitat Garc. *part. 5. cap. 7. num. 23.* hisce verbis: Capitulum sede vacante potest factâ remotione Vicarii, vel aliorum officialium, illos cogere ad reddendam rationem administrationis, eosque pro culpa punire, &c. Si igitur Capitulum ad id cogere potest Vicarium, is utique ad hoc tenebitur.

Quæst. 620. Num Vicarius teneatur quoque novo Episcopo reddere rationes, non obstante quòd eas reddiderit Capitulo?

R Esp. Non solum potest Capitulum finito officio rationem exigere à Capitulari Vicario, sed etiam non obstante, quòd ratio reddita sit Capitulo, potest successor Episcopus rationem exigere à Capitulo, & ejus Vicario, qui teneatur syndacatum dare moderno Episcopo. Ventrigl. *loc. cit. nu. 53.* Pax-Jord. *cit. nu. 43.* citans Pavin. *part. 2. qu. 7. nu. 15.* Fulc. *de visitat. cap. 15. num. 31.* Quarant. &c. Diana *p. 2. tr. 4. resol. 70.* citans Vulpe. in *pr. For. eccles. cap. 44. nu. 19.* Riccium *p. 4. decis. 291.* Et si Episcopus Vicarium illum culpabilem invenit, potest eundem punire. Ventrigl. *loc. cit.* Pirh. *ad tit. de off. Vicar. nu. 79.* Sbroz. *de off. Vicar. l. 3. qu. 57. nu. 12.* juxta declarationem S. Congr. Concil. quam recitat Pax-Jord. *loc. cit.* quæ sic habet: Congregatio Concilii censuit, Episcopum posse rationem administrationis officii gestî à Vicario Capituli sede vacante constituto exigere, atque alicujus delicti reum compertum punire, auctoritate sibi tributâ à decreto Concilii, *cap. 16. sess. 24.* Idque etiam si à Capitulo fuisset absolutus. Pirh-Sbroz. *locis cit.* juxta ejusdem S. Congreg. declarationem, quam recitat Garcias *p. 5. c. 7. n. 23.* Colliguntur hæc omnia ex Tridentino *loc. cit.* ubi sic habet: